

Nytt i årets upplaga Terapirekommendationer 2022

Levnadsvanor

All tobaksavvänjning i Region Västerbotten är gratis för patienten fr.o.m. 1 januari 2022. Även det digitala stödet "Min nikotinfria resa" erbjuds av regionen. För matvanor finns hänvisning till "Metoder för samtal" som kan nås via Linda. Det finns förslag på hur man ska uppmärksamma patienter med ohälsosamma matvanor. Insatser vid riskbruk av alkohol har kompletterats med halveringsmetoden och alkoholalmanacka. Nya råd i FYSS 2021 har införts i lat-FYSS.

Barn

Behandling av sepsis hos barn är flyttat från barnkapitlet till infektionskapitlet.

Diabetes

Expertgruppen vill även för 2022 lyfta fram behandling med Synjardy (12,5mg/1000mg eller 12,5/850mg) i dosering 1 tablett på morgonen som den billigaste behandlingen med SGLT2-hämmare. Flödesschemat för blodsockersänkande behandling vid typ 2 diabetes är omarbetat, expertgruppen rekommenderar att som andrahandsval om kontraindicerat med metformin ska singelbehandling med SGLT2-hämmare erbjudas; i första hand Jardiance® 25 mg ½ tablett på morgonen. Läkemedelsinformationscentralen ELINOR, NUS styrker delningen av tablett Jardiance 25 mg. Behandling med GLP1-analog lyfts upp som ensamt tredjehandsval medan DPP4-hämmare, Pioglitazon, Repaglinid, Glimeperid och basinsulin till natten sätts som fjärdehandsval. Om DPP4-hämmare används rekommenderas Januvia på grund av snar patentutgång.

Gynekologi

Gestagena metoder finns i lågdos, mellandos och högdos med något varierande säkerhet beroende på dos och tillförselsätt. Gestagener medför ingen ökad trombosrisk men ger oftare oregelbundet blödningsmönster. LARC (longacting reversible contraception) som subcutana implantat och spiral med gestagen är mycket säkra metoder, särskilt till de

unga kvinnorna. Hormonspiraler (Jaydess, Kyleena, Levosert och Mirena) utsöndrar en låg dos levonorgestrel under 3–6 år, är mycket säkra preventivmedel och kan även användas vid behandling av menorrhagi och dysmenorré.

Hjärta-Kärl

Kardiovaskulär risk från avsnittet Lipidbehandling har lyfts ut till ett eget avsnitt. Dessa är liksom avsnittet om hjärtsvikt uppdaterade enligt 2021 ESC Guidelines. SCORE har ersatts av SCORE2 som tar hänsyn till såväl dödlig som icke-dödlig stroke eller hjärtinfarkt. Icke-HDL-kolesterol (total kolesterol minus HDL-kolesterol) har ersatt total kolesterol vid riskskattning. Gränsvärden varierar utifrån patientens ålder för att markera att unga personer med låg 10-årsrisk, men hög relativ risk jämfört med sina jämnåriga, har en hög livstidsrisk och därmed också potentiellt större nytta av preventiv behandling. För läkemedelsbehandling vid Hjärtsvikt med reducerad ejektionsfraktion, HFrEF, (EF <40%) rekommenderas idag snabb insättning (inom 4v) av läkemedelsgrupperna ACE-hämmare/ARB, betablockare, MRA och SGLT2-hämmare, innan respektive läkemedelsgrupp titreras till måldos eller högsta tolerabla dos. Avsnittet Ischemisk hjärtsjukdom har bytt namn till Kroniskt koronart syndrom.

Hud

Kapitlet är kompletterat med en länk till vårdpraxis där ny Patientinformation för barn och unga med eksem finns att skriva ut.

Infektioner

Västerbotten har fortsatt landets lägsta förskrivning av antibiotika, 182 recept/1000invånare/år. Kapitlet Sepsis kallas nu "Misstänkt allvarlig bakteriell infektion" och några symtom på detta har lagts till (nedsatt kapillär återfyllnad, blekhet/marmorerad hud och hos små barn gnyende och irritabilitet). I texten har handläggningen i primärvården av barn och vuxna med detta separerats. Vid kikhosta har behandling med klaritromycin och azitromycin lagts till, eftersom erytromycin i tablettform inte längre tillhandahålls. På samma sätt är klindamycin vid

tonsillit det enda alternativet vid penicillinallergi. Vid pyelonefrit hos barn har cefixim (Suprax) ersatt ceftibuten (Isocef). Cefixim förskrivs på licens och Barn-och ungdomscentrum i Västerbotten har generell licens för detta. Om det inte skulle vara tillgängligt ges Eusaprim/Bactrim med noggrann och tät uppföljning.

Lunga

Nya rekommenderade preparat för astmabehandling är i gruppen kombinationsläkemedel inhalationssteroid + långverkande beta-2-stimulerare Aectura Breezehaler och i gruppen trippelkombination inhalationssteroid + långverkande beta-2-stimulerare + långverkande antikolinergikum Trimbrow inhalationsspray. Stycket om läkemedel vid akut astmaförsämring är förtydligat och samstämt med Vårdpraxis. Bland rekommenderade läkemedel vid KOL har Spiriva Handihaler plockats bort i gruppen långverkande antikolinergikum, flera alternativ finns och Braltus som är billigast rekommenderas i första hand. I gruppen trippelkombination långverkande antikolinergikum + långverkande beta-2-stimulerare + inhalationssteroid vid KOL har inhalationspulver Trimbrow Nexthaler och inhalationsspray Trixeo tillkommit. Stycket om läkemedel vid KOLexacerbation är förtydligat och samstämt med Vårdpraxis. Inhalatorkartorna är uppdaterade.

Mage-Tarm

Nytt avsnitt "interaktioner med PPI" har tillkommit. (Pantoprazol tros ha mindre interaktionsbenägenhet än omeprazol och kan i kombination med vissa läkemedel (SSRI, fr.a. citalopram/escitalopram och clopidogrel) vara ett bättre alternativ än omeprazol.) Vad gäller dosering av omeprazol har man sett att 10mg x2 är lika effektivt som 60 mgx1 för att höja pH över 4 i ventrikeln över tid. Parenteral järnbehandling rekommenderas att ges på Kvinnoklinik med tillgång till fosterövervakning efter graviditetsvecka 22. Från och med 1 mars är Monofer upphandlat som komplement till Ferinject. Det mest kostnadseffektiva är även fortsättningsvis att rekvirera Ferinject och från 1 mars gäller detta även för Monofer.

Muskel och led

Alla med artros bör erbjudas artrosskola via 1177 och registreras i BOAregistret (Bättre Omhändertagande av patienter med Artros). Genom att genomgå artrosskola kan i stor utsträckning operation undvikas.

Osteoporos

Vilka patienter med osteoporos som kan komma ifråga för behandling med tredjehandsmedlet teriparatid har definierats. Preparatet är fortsatt ett specialistpreparat. Det har även tillkommit ett fjärdehandsmedel, romosozumab.

Psykiatri

Melatonin vid indikation sömnstörning är i Sverige godkänt som depotberedning (Circadin, Mecastrin) till personer >55 år utanför förmånen. Direktverkande melatonin (tablett Melatonin AGB, tablett Mellozzan, samt Melatonin Orifarm oral lösning) har nyligen godkänts med begränsad förmån till barn och ungdomar 6-17 år med insomni och ADHD där sömnhygienåtgärder varit otillräckliga. Detta innebär att det för vuxna (och barn som inte uppfyller kriterierna) inte finns något melatoninpreparat med förmån i nuläget. Indikation för behandling av vuxna < 55 år med sömnstörning finns alltså inte men melatonin kan förskrivas off label utan subvention. Melatonin-tabletter på 3 mg (10 st / förpackning) finns numera även att tillgå receptfritt på apoteken. Den vetenskapliga evidensen för melatonins effekt är svag, men det har en fördelaktig biverkningsprofil på kort sikt och frånvaro av tillvänjning/beroende.

Urologi

NSAID-preparat ger i allmänhet en effektiv och ihållande smärtlindring vid akut njurstensanfall. Spasmofen som av tradition varit vanligt i Sverige avregistrerades 2020. I stället rekommenderas nu rent morfin som andrahandspreparat efter NSAID. Tillägg av spasmolytikum har i flera studier inte påvisat någon tilläggseffekt

Boken **Terapirekommendationer 2022** är snart redo att distribueras.

Beställ tryckta böcker till er verksamhet via formuläret: [Beställning av Terapirekommendationer 2022](#)